MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
RAYMOND C. PACE

Seduta tas-27 ta' Ottubru, 2005

Citazzjoni Numru. 26/2004

A bhala mandatarju specjali ta' l-assenti B

vs

C

Il-Qorti,

<u>I. PRELIMINARI.</u>

Rat ic-citazzjoni attrici datata 6 ta' Frar 2004 a fol. 1 tal-process fejn gie premess:-

Illi l-assenti B u l-konvenut C izzewgu fis-27 ta' Marzu 2003 kif jirrizulta mic-certifikat taz-zwieg anness u mmarkat bhala Dok "AA 1";

Illi minn dan iz-zwieg ma twieldux tfal;

Illi l-kunsens tal-partijiet ghal dan iz-zwieg kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga, jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha li, kif ukoll ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza, ghamlitha mpossibbli ghall-istess partijiet li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg;

Illi l-kunsens ta' l-assenti ghaz-zwieg imsemmi nkiseb b'qerq dwar kwalita' tal-konvenut li mix-xorta taghha fixklet serjament il-hajja mizzewga kif ser jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Illi l-kunsens tal-konvenut ghal dan iz-zwieg inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew aktar mill-elementi tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg;

Illi ghalhekk iz-zwieg bejn il-partijiet hu null u nvalidu skond il-ligi;

Illi l-istess attur talab lil din il-Qorti sabiex ghar-ragunijiet premessi:-

1. Tiddeciedi u tiddikjara li z-zwieg bejn il-partijiet tas-27 ta' Marzu 2003 fuq imsemmi huwa null u nvalidu ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li hu minn issa ngunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni attrici a fol. 3 tal-process;

Rat il-lista ta' xhieda u d-dokumenti esebiti a fol. 4 sa 7 tal-process;

Rat id-digriet affidavit moghti lill-partijiet fit-13 ta' Dicembru 2003 fejn il-Qorti ppref iggiet terminu ta' ghoxrin (20) gurnata lill-atturi sabiex jipprezentaw x-xhieda kollha taghhom producibbli bil-procedura ta' l-affidavits bin-notifika lill-kontro-parti jew lid-difensur tieghu, li jkollu wkoll l-istess terminu sabiex huwa wkoll jipprezenta l-affidavits tieghu.

Rat il-verbal tas-seduta tat-12 ta' Mejju 2004 fejn il-Qorti kkonfermat id-digriet ta' l-affidavits.

Rat in-nota ta' l-attur *nomine* tal-24 t'Awissu 2004 li permezz taghha esebixxa l-affidavit ta' l-attrici (assenti) **B** .

Rat il-verbal tad-19 t'Ottubru 2004.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut **C** tas-17 ta' Dicembru 2004 a fol. 22 tal-process fejn gie eccepit:-

1. Illi filwaqt li huwa jaqbel li hemm ragunijiet sufficjenti skond il-Ligi li jirrendu z-zwieg ta' bejn il-kontendenti wiehed null u minghajr ebda effett fil-Ligi, dana pero' mhux minhabba kawzali mputabbli lilu, izda minhabba ragunijiet unikament u esklussivament imputabbli lill-attrici li kwindi ghandha ssofri l-ispejjez kollha u l-eccipjent m'ghandu jsofri ebda spejjez.

2. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez kontra l-attrici.

Rat id-dikjarazzjoni u l-lista tax-xhieda tal-konvenut a fol. 23 u 24 tal-process.

Rat il-verbal tas-17 ta' Frar 2005 fejn Dr. Noel Bartolo ghall-konvenut filwaqt li ddikjara li rcieva kopja ta' l-affidavits attrici, ipprezenta dawk tal-konvenut seduta *stante*. Id-difensuri mpenjaw ruhhom li jipprezentaw affidavits ulterjuri fi zmien tletin gurnata.

Rat in-nota ta' l-attur nomine **A** datata 22 t'April 2005 li permezz taghha esebixxa l-affidavit tieghu u ta' martu **Rose Abela**.

Rat in-noti tal-konvenut, wahda datata 10 ta' Mejju 2005 li permezz taghha esebixxa l-affidavit ta' huh **Ian John Grech**, u l-ohra tas-16 ta' Mejju 2005 li biha pprezenta

kopja tal-kuntratt ta’ separazzjoni personali bejnu u martu l-attrici.

Rat il-verbal tal-31 ta’ Mejju 2005 fejn fuq talba tad-difensuri Dr. Ilona Debono ghall-atturi u Dr. Noel Bartolo ghall-konvenut, il-kawza giet differita ghas-sentenza ghas-27 t’Ottubru 2005 bil-fakolta li jipprezentaw noti fi zmien erbghin gurnata.

Rat in-nota t’osservazzjonijiet tal-konvenut datata 26 ta’ Settembru 2005 a fol. 43 tal-process.

Rat in-nota t’osservazzjonijiet ta’ l-attur *nomine* datata 7 t’Ottubru 2005 a fol. 52 tal-process.

Rat id-dokumenti esebiti.

Rat l-atti kollha l-ohra tal-kawza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET.

(i) PRINCIPJI LEGALI.

Illi l-attrici bbazat it-talba taghha fuq l-**artikolu 19 (1) (c), (d) u (f) tal-Kap. 255**. L-**artikolu 19 (1) (c)** jghid li zwieg ikun null *“jekk il-kunsens ta’ xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb b’qerq dwar xi kwalita’ tal-parti l-ohra li tista’ mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga.”*

Illi din id-dispozizzjoni hi kwazi identika fil-formulazzjoni taghha ghall-**Canone 1098 tal-Kodici ta’ Dritt Kanoniku** vigenti u hu evidenti li d-dispozizzjoni fil-ligi taghna giet ispirata mill-istudji preparatorji u mill-abbozzi tal-Kodici Kanoniku gja’ ezistenti fl-1981, cjoe’ qabel ma l-imsemmi Kodici gie effettivament promulgat.

Illi kif din il-Qorti kellha okkazjoni li tikkummenta fis-sentenza taghha tal-4 ta’ Novembru 1994 fil-kawza fl-ismijiet **“Angela Spiteri xebba Selvagi vs Joseph Spiteri”**, l-**artikolu 23 tal-Kap. 255** ma huwiex ta’ ostakolu li ssir referenza ghad-dottrina u l-gurisprudenza kanonika bhala fonti ta’, u ghajnuna ghal interpretazzjoni

tad-dispozizzjoni in ezami, u dana bhalma l-fatt li ligijiet ta' pajjizi ohra ma humiex parti mill-ligi ta' pajjizna ma hux ta' ostakolu li ssir referenza ghal dawk il-ligijiet u ghall-gurisprudenza ta' dawk il-pajjizi ghall-finijiet ta' nterpretazzjoni tal-ligi domestika.

Illi l-qerq ravvizat fid-dispozizzjoni ta' l-**artikolu 19 (1) (c) tal-Kap. 255** jincidi direttament fuq l-intellett ta' xi wahda mill-partijiet fiz-zwieg u ndirettament fuq il-volonta' tal-persuna ngannata. F'din id-dispozizzjoni ghalhekk dak li jintlaqat direttament mhux il-kunsens, izda l-intellett. Kif jispjega l-gurista ***Jose' Castano***:-

"Il dolo causa direttamente errore nell'intelletto del paziente, il quale ex errore consente. Con la particella ex vogliamo significare l'immediata causalita' dell' errore sul consenso. L'atto di consentire pero' e' atto entittivamente di volonta". (***Il Sacramento del Matrimonio, Roma, 1992, p. 357***). Dan il-qerq jista' jigi kemm minn wahda mill-partijiet fiz-zwieg kif ukoll minn terza persuna. *"In definittiva, quello che conta e che il dolus abbia influsso nel consenso, cioe' che il consenso matrimoniale provenga dall' errore doloso, senza il quale il consenso non sarebbe mai stato espresso"* (op. cit. P. 358).

Illi biex tissussisti s-sitwazzjoni ravvizata fil-paragrafu in dizamina jridu jikkonkorru erba' affarijiet:-

i) il-qerq perpetrat bil-hsieb li wiehed jikseb il-kunsens tal-parti;

ii) li l-qerq ikun incida fuq il-kunsens tal-parti;

iii) li l-qerq ikun jirrigwarda xi kwalita' tal-parti l-ohra; u

iv) li din il-kwalita' tkun tista' mix-xorta taghha tfixkel serjament il-hajja mizzewga.

Illi l-**artikolu 19 (1) (f)** jipprovdi li zwieg ikun null:-

"jekk il-kunsens ta' xi wahda mill-partijiet ikun inkiseb bl-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu, jew ta' xi wiehed jew

aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga, jew tad-dritt ghall-att taz-zwieg."

Illi ma hemmx dubju li l-legislatur Malti, meta fformula dan il-paragrafu, kellu quddiemu l-izvilupp gurisprudenzali u dottrinali fil-kamp tad-Dritt Kanoniku sa l-1981, cjoe' meta l-**artikolu 19** allura ezistenti fil-ligi taghna gie sostitwit bl-**artikolu 19** vigenti llum. Infatti jekk wiehed jara l-inciz (2) tal-**Canone 1101 tal-Kodici ta' Dritt Kanoniku** promulgat sentejn wara dawk l-emendi fil-**Kap. 255**, wiehed isib li dan l-inciz hu kwazi identiku ghall-ligi taghna:-

"At si alterutra vel utrague pars positivo voluntatis actu excludat matrimonium ipsum vel matrimonii essentiale aliqudo elementum, vel essentialem aliquam proprietatem, invalide contrhit."

Illi hawn qeghdin fil-kamp tas-simulazzjoni, u cjoe' meta l-atti, gesti jew kliem esterni ma jikkorrispondux ghall-kunsens intern li jkun qed jinghata. L-awturi jitkellmu dwar *consensus simulatus* jew *consensus fictus*. Din is-simulazzjoni tista' tkun jew totali jew parzjali. Kif jispjega l-awtur ***Castano*** (**Il Sacramento del Matrimonio, Roma, 1992**):-

"In generale si parla di <u>exclusio totale</u> e di <u>exclusio partiale</u>. La prima sarebbe la esclusione della "totalita" matrimoniale, cioe' del <u>matrimonium ipsum,</u> mentre la seconda si riferisce al matrimonio solo "parzialmente", vale a dire ad <u>essentiale matrimonii aliquod elementum</u> e ad <u>essentialem aliquam proprietatem.</u> Ad ogni modo, si tratta della esclusione totale o della esclusione parziale, per quanto riguarda l' effetto sulla validita' del matrimonio, non c'e' nessuna differenza, giacche' il matrimonio in ambedue I casi e' sempre invalido." (op. Cit. P.382)

Illi tezisti simulazzjoni totali meta l-kontraent esternament ikun qed jaghmel atti li ma jkunux in konformi mal-volonta` tieghu nterna. Per ezempju, meta wiehed *"in no way consents to marriage"*. (**Bejan,** 29 ta' Lulju 1970) jew *"when he positively does not intend to give his consent while he can."* (**Abbo,** 8 ta' Frar 1968) jew meta wiehed

"does not have the intention of contracting marriage but wishes to put on an act". (***Pausilla,*** 18 ta' Dicembru 1980).

Illi d-decizjonijiet rotali ohra osservaw li simulazzjoni totali taz-zwieg jista` jsehh ukoll *"when a person excludes either marriage itself or his or her spouse."* (***Mercieca,*** 15 ta' Lulju 1973) (***Ferraro,*** 26 ta' April 1978).

Illi simulazzjoni totali tezisti wkoll meta hemm inkluz element kuntrarju ghaz-zwieg. Ezempju ta' dan huwa meta bniedem jizzewweg *"for his own purposes which are different from marriage."* (***Rogers,*** 11 ta' Novembru 1993). Wiehed jista' jizzewweg ghal ragunijiet personali u soggettivi *(finis operantis et extraneus)*. Dawn ir-ragunijiet jistghu ma jikkoncidux ma' dawk taz-zwieg innifsu *(finis operis)*. Jekk iz-zewg motivi jikkoezistu ghaliex wahda ma teskludix lill-ohra allura m'hemmx simulazzjoni u tali zwieg huwa validu. Mill-banda l-ohra jekk wiehed jizzewweg bil-hsieb ewlieni tal-motivi soggettivi tieghu ad eskluzjoni tal-motivi taz-zwieg innifsu allura dak iz-zwieg huwa null.

Illi fil-kaz ta' nullita' parzjali l-kontraent ma jkunx qed jeskludi z-zwieg innifsu fi totalita' tieghu pero' jkun jeskludi wiehed mill-elementi essenzjali tieghu u b'hekk xorta wahda jirrendi l-istess zwieg null.

Illi fil-ligi taghna mkien ma nsibu elenkati x'inhuma l-elementi essenzjali tal-hajja mizzewga pero' huwa principju rikonoxxut fis-socjeta' Maltija li z-zwieg kif nifhmuh ahna ghandu a bazi tieghu l-element ta' esklussivita', cjoe' dik il-fedelta` reciproka li l-partijiet jaghtu u jweghdu lil xulxin *(Bonum Fidei).*

Illi ghalhekk meta parti tidhol ghaz-zwieg tkun waqt il-hin tal-kunsens qeghda taghti lilha nnifisha lill-parti l-ohra u b'hekk qed teskludi relazzjonijiet ma' terzi persuni. Punt iehor li jrid jigi sollevat in ezami ta' dan is-sub-inciz huwa li l-ligi titkellem dwar eskluzjoni pozittiva. Huwa accettat fil-Gurisprudenza taghna li sabiex jigi sodisfatt dan ir-rekwizit m'hemmx bzonn li tali eskluzjoni tkun wahda sfaccata, l-intenzjoni ta' l-eskluzjoni tista' tkun wahda percepibbli

minn azzjonijiet impliciti. Gurisprudenza nostrana tammetti li hemm distinzjoni bejn id-dritt ghall-fedelta' u l-abbuz ta' dan id-dritt. Ghalhekk relazzjonijiet extra konjugali wara z-zwieg ma jikkontribwixxux wahedhom argument ghan-nullita'.

Illi lanqas ma jirrizulta f'nullita' meta wiehed mill-partijiet jiehu decizjoni wara z-zwieg li jnehhi jew jimmodifika d-dritt ghall-fedelta' gja' moghti fil-kunsens taz-zwieg. Minkejja dan, relazzjonijiet extra konjugali ghandhom jigu meqjusa bis-serjeta' ghaliex jistghu jkunu rizultat ta' kunsens limitat minhabba simulazzjoni parzjali. *"We must take care not to consider lightly such a strong indication since more often than not, it could be a certain sign that the obligation of fidelity has not been assumed."* (***Pompedda,*** 7 ta' Lulju 1972).

Illi dak li jrid jigi ppruvat, sal-grad li trid il-ligi taghna fil-kamp civili, hu li fil-mument tal-ghoti tal-kunsens matrimoniali parti wahda jew it-tnejn kellha jew kellhom il-hsieb maghmul li ccahhad lill-parti l-ohra mid-dritt kif aktar 'il fuq imfisser *ossia* li tonqos mid-dover korrispondenti. Tali prova tista' ssir permezz ta' dikjarazzjonijiet f'dan is-sens – basta li l-Qorti tqishom, fic-cirkostanzi kollha tal-kaz, li jkunu attendibbli, kif ukoll minn cirkostanzi antecedenti, konkomittanti u sussegwenti ghall-ghoti tal-kunsens, cjoe' ghaz-zwieg.

Illi l-attrici assenti tirreferi wkoll ghal l-**artikolu 19 (1) (d)** li jipprovdi li zwieg ikun null jekk *"vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anomalija psikologika serja li taghmilha mpossibbli ghal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg."*

Illi b'difett serju ta' diskrezzjoni, il-legislatur ma riedx ifisser semplicement kwalsiasi stat ta' mmaturita' li parti jew ohra fiz-zwieg tista' tkun fiha fil-mument li jinghata l-kunsens reciproku. Li kieku l-legislatur irrikjeda maturita' shiha u perfetta, ftit jew addirittura ebda zwieg ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' *discretio judicii* hu kuncett guridiku ntrinsikament marbut mal-kapacita' ta' parti jew ohra fiz-

zwieg li taghti l-kunsens liberu u xjenti taghha ghar-rabta taz-zwieg.

Illi kif jispjega ***Bersini***, id-diskrezzjoni ta' gudizzju tikkonsisti f'zewg elementi distinti izda konkorrenti w interdipendenti:-

"la piena avvertenza e il deliberato consenso ... La piena avvertenza si riferisce alla sfera intellettiva, il deliberato consenso a quella volitiva. In altri termini, la discrezione di giudizio comprende la maturita' di giudizio e la maturita' affettiva…. La maturita' di giudizio comporta una conoscenza critica proporzionata all'atto da compiere, agli oblighi essenziali da assumersi e ai doveri cognugali che ne derivano proiettati nel futuro. La maturita' affettiva comporta generalmente quella adequata evoluzione degli istinti, degli affetti, dei sentimenti, della emotivita' che se sono turbati o inadeguati intaccano direttamente la volonta' e possono privare della libera scelta interiore. Abbiamo cosi' una mancanza di consenso libero (immaturita' affettiva) e ponderato (immaturita' di giudizio)" (***Bersini. F.,*** **Il Diritto Canonico Matrimoniale (Torino, 1994)**, p. 97.)

Illi l-istess awtur ikompli jispjega li *"e necessaria la discrezione non tanto per l'atto in se, al momento di emettere il consenso, quanto per gli impegni per il futuro. Ovviamente si richiede una ponderazzione degli impegni sostanziali del matrimonio e non di tutto il suo valore etico religioso, sociale, giuridico ed economico, altrimenti ben pochi sarebbero in grado di emettere un valido consenso. Ogni volta che i contraenti abbiano raggiunto l'eta prescritta dal legislatore per poter contrarre matrimonio, si presume che essi siano in possesso della debita discrezione di giudizio; tale presunzione, tuttavia, ammette prove in contrario. Pertanto, qualora si possa dimostrare, per qualsiasi motivo, la capacita' intellettiva e volitiva sopra descritta sia gravemente alterata o ad dirittura mancante, si dovra' ritenere che il vincolo matrimoniale sia nullo per difetto di discrezione di giudizio. "… ... se il soggetto non e' in grado di superare (i) condizionamenti interiori, allora si dira' che la scelta di lui*

non e stata libera; In ogni caso, i nubenti debbono aver coscienza di assumere vere obbligazioni (e reciprocamente di concedere veri diritti) di creare cioe' col matrimonio un patto che vincola a un comportamento idoneo e adeguato alla specifica societa' coniugale, sia nei rigwardi dell' altra parte sia nei rigwardi della parole" (***Pompedda, MF.,*** **Incapacita' di Natura Psichica in Matrimonio Canonico: Fra Tradizione e Rinnovamento (Bologna, 1991)**, pp. 231, 233).

*Illi l-awtur **Viladrich** jispjega li:-*

*"The discretion of judgment refers to that degree of maturity of comprehension and of will of the contracting parties which enables them to give and receive each other, through a juridical bond, in a unique community of life and love. This community is indissolubly faithful, ordered to the good of the spouses as well as to the procreation and education of the offspring" (**Viladrich, P.J., Matrimonial Consent in Code of Cannon Law Annotated (Montreal, 1993)**, p. 686).*

(ii) APPREZZAMENT TAL-PROVI.

Illi l-partijiet iltaqghu l-ewwel darba meta l-attrici kellha sbatax-il sena u l-konvenut kellu tmintax. Jidher li kien ilhom johorgu flimkien, *"on and off" circa* disa' snin ghax dejjem kien hemm disgwid serju bejniethom, l-aktar meta l-attrici assumiet xoghol ma' l-Organizzazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti u ghazlet li tahdem barra minn Malta. Minkejja li l-konvenut ried isegwiha, huwa kien ristrett milli jirrisjedi jew inkella jahdem fil-pajjiz fejn kienet jekk ma jizzewwigx lill-attrici. Fil-fatt din kienet stipulata f'wahda mill-kundizzjoni tax-xoghol taghha. *Nonostante* dan l-attrici xorta wahda kienet xettika ghal kollox ghaz-zwieg bejniethom u l-konvenut rritorna Malta. Kif jidher an almenu mix-xhieda taghha bl-affidavit, l-attrici bdiet thossha *"home sick"*, l-aktar ghax kienet qed tghix f'pajjiz fl-Afrika fejn minghajr il-kumpanija ta' xi hadd f'min setghet tafda ma setghetx thossha *safe.* Kien ghalhekk li hija rritornat Malta f'Marzu 2003 u zzewget civilment lill-

konvenut bil-ghan ewlieni jkun li hija tkun tista’ tibqa’ tghix l-Afrika fejn kienet tahdem.

Illi ma hemm l-ebda dubju li min-naha ta’ l-attrici dan kien biss zwieg ta’ konvenjenza. Kontra s-sens li normalment jigi wzat f’kazi bhal dawn, jidher car li l-attrici riedet tizzewweg lill-konvenut sabiex dan jitla’ maghha fl-Afrika u b’hekk hi jkollha sens akbar ta’ sigurta’ f’dak li hija kkunsidrat bhala pajjiz aljen u difficli ghaliha. Ovvjament dan kien hafna ’l boqghod mill-impenn u d-diskrezzjoni necessarja sabiex mara taccetta li tizzewweg ragel fejn din il-Qorti thoss li kull impenn ghall-hajja mizzewga kien nieqes mill-attrici. Fil-fatt jidher li hija kellha ripensament u ghax il-partijiet qatt ma ghexu attwalment flimkien, anzi sseparaw fi ftit xhur. Il-Qorti thoss li ghalhekk il-kunsens ta’ l-attrici kien vizzjat a bazi ta’ l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta’ Malta**.

Illi min-naha l-ohra deher car, mhux biss mir-rakkont ta’ l-attrici izda wkoll minn dak li xehed il-konvenut, li l-istess konvenut kien konxju tal-fatt li l-attrici ghaliha x-xoghol kien jiehu l-ewwel priorita’, u li tali zwieg kienet qed tuzah ghall-iskopijiet taghha. Minkejja li l-konvenut kien infatwat fuq l-attrici hu sabha difficli sabiex jitlaq kollox u jmur jghix ma’ l-attrici barra minn Malta. Fil-fatt dan ma sehhx, ghalkemm il-konvenut iktar jattribwixxi dan lill-attrici milli lilu. Min-naha l-ohra l-attrici assenti tghid il-kontra, pero’ r-realta’ hija, anke fejn jikkoncerna l-konvenut, li huwa stess jammetti li kellu dubji kbar fuq iz-zwieg tieghu ma’ l-attrici mhux l-anqas ghaliex jidher li l-attrici nizlet Malta, wara li bidlet fehemtha u habta u sabta rieditu jizzewwigha. L-iskop ta’ dan iz-zwieg imur ferm ’il boghod minn dawk li huma l-elementi essenzjali taz-zwieg – u ta’ dan il-konvenut kien konxju ta’ kollox tant li jghid li kien ferm dubjuz fuq din id-decizjoni tieghu, aktar u aktar meta sehh kollox fi zmien tliet gimghat. Dan huwa aktar sinfikanti meta wiehed jikkonsidra li l-partijiet kienu ilhom jafu lil xulxin disa’ snin u kienu kkonkludew li kif kienu l-affarijiet ma kienux taz-zwieg. Meta kien hemm zmien li l-konvenut ried li dan isehh, l-attrici opponiet. F’dan il-kuntest din il-Qorti thoss li l-konvenut wera mmaturita’ gravi u anke minhabba l-infatwazzjoni li huwa kellu ghall-

attrici ma kienx possibbli ghalih f'dak il-mument li jkollu diskrezzjoni ta' gudizzju sufficjenti sabiex jifhem l-implikazzjonijiet tal-hajja mizzewga, u sabiex jifhem u wisq anqas jassumi l-elementi essenzjali taz-zwieg. Ghalhekk il-kunsens tieghu kien ukoll vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**.

Illi bhala fatt jinghad li l-partijiet suppost li zzewgu fis-27 ta' Marzu 2003, u wara tliet gimghat l-attrici siefret. F'Awissu sar kuntatt mill-attrici sabiex tghid lill konvenut li hija *"riedet tispicca"* u f"Novembru 2003, cjoe' tmien (8) xhur wara z-zwieg, il-partijiet sseperaw b'kuntratt fl-atti tan-Nutar Joseph Debono.

<u>III. KONKLUZJONI.</u>

Illi ghalhekk ghal dawn il-motivi, din il-Qorti, **taqta' u tiddeciedi,** billi filwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut biss inkwantu l-istess huma b'xi mod inkompatibbli ma' dak fuq deciz, **tilqa' t-talba attrici biss fis-sens hawn deciz,** b'dan illi:-

1. Tiddeciedi u tiddikjara li z-zwieg bejn il-partijiet tas-27 ta' Marzu 2003 fuq imsemmi huwa null u nvalidu ghall-finijiet u effetti kollha tal-ligi, u dan peress li l-kunsens ta' kull parti kien vizzjat a bazi ta' l-**artikolu 19 (1) (d) tal-Kap 255 tal-Ligijiet ta' Malta**.

Bl-ispejjez jinqasmu bin-nofs bejn il-partijiet.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

---------------------------------TMIEM---------------------------------